

A person wearing a dark hoodie and glasses is shown in profile, looking down. The image is stylized with a high-contrast, almost stencil-like effect. A red diagonal line is positioned to the left of the text.

**Andersson
Elffers
Felix**

Evaluatie Work2Grow

Een programma van Stichting GROW!

21-11-2025

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Aanleiding en doelen
3. Doelgroep
4. Programmaopzet
5. Aansluiting van het programma
6. Impact op jongeren
7. Positionering
8. Lessen
- A. Bijlage

Inleiding | AEF heeft het MDT-programma van Stichting GROW! geëvalueerd

Stichting GROW vergroot kansen van jongeren

Stichting GROW! is opgericht in 2021 met als doel om kansengelijkheid voor jongeren te vergroten. Met financiering vanuit het Actieprogramma Maatschappelijke Diensttijd (MDT) ontwikkelde de stichting in 2022 het programma *Work2Grow*, waarbij de stichting in 2024 het MDT-keurmerk ontving. In dit programma gaan jongeren zonder startkwalificatie aan de slag met het ontdekken en ontwikkelen van hun talenten en kwaliteiten. Het programma biedt jongeren een opstap naar een vervolgopleiding of de arbeidsmarkt en helpt hen om sterker te worden in hun persoonlijke en professionele ontwikkeling.

Nieuwe evaluatie in de laatste fase

Na eerdere evaluaties van *Work2Grow* is in 2025 een nieuwe evaluatie uitgevoerd. Deze richt zich specifiek op de opbrengsten voor twee doelgroepen die de laatste trajecten van *Work2Grow* hebben doorlopen: jongeren met niet-aangeboren hersenletsel (NAH) en leerlingen van het Cals College IJsselstein. Omdat er geen vervolg komt op de activiteiten van Stichting GROW!, kijken we niet alleen naar de opbrengsten, maar ook naar de bredere lessen die waardevol zijn voor andere organisaties met vergelijkbare doelgroepen.

Inleiding | De evaluatie richtte zich op de impact voor de jongeren en lessen voor de toekomst

Centrale vraag en deelvragen

Er is gekozen voor een beknopte evaluatie, aan de hand van onderstaande hoofdvraag en deelvragen. De deelvragen zijn tijdens de evaluatie aangescherpt. Dit was in verband met de mededeling dat er na de zomer van 2025 geen vervolg komt op de activiteiten van de stichting.

Hoofdvraag:

Wat is de impact van het Work2Grow-programma op de jongeren, en welke lessen kunnen worden getrokken voor de toekomst?

Deelvragen:

- Hoe is het programma Work2Grow voor de NAH en CALS doelgroepen uitgevoerd, en hoe sloot dit aan bij de doelgroepen?
- Welke impact heeft het programma op de jongeren vanuit het perspectief van trainers, docenten en andere betrokkenen?
- Welke succesfactoren en knelpunten kwamen naar voren in de uitvoering en samenwerking?
- Welke lessen zijn overdraagbaar naar andere organisaties die met vergelijkbare doelgroepen werken?

Onderzoek met documenten en interviews

Voor dit onderzoek is gebruikgemaakt van verschillende bronnen. We voerden een documentstudie uit en hielden verdiepende gesprekken met een strategisch adviseur van de stichting, de trainers van de NAH-groep, een begeleider en de rector van het Cals College, en een begeleider van jongerenpanels. Daarnaast vergeleken we Work2Grow met andere MDT-trajecten om de positie van het programma in het bredere veld te duiden.

Disclaimer:

In tegenstelling tot eerdere evaluaties zijn in dit onderzoek geen jongeren zelf geïnterviewd. De bevindingen zijn gebaseerd op de ervaringen en reflecties van professionals en betrokkenen rond de uitvoering van Work2Grow. Dit betekent dat de resultaten vooral inzicht geven in de uitvoering, de ervaren impact en de geleerde lessen, en minder in de directe beleving van jongeren.

Aanleiding en doelen | De stichting is flexibel in de doelgroep om haar doelen rondom kansengelijkheid te bereiken

Stichting GROW zet zich in voor kansengelijkheid

Stichting GROW! (hierna; GROW) wil jongeren met een minder kansrijke positie ondersteunen in hun ontwikkeling. Het programma Work2Grow is ontwikkeld om jongeren zonder startkwalificatie te helpen bij het ontdekken van hun talenten en kwaliteiten. Door middel van trainingen, begeleiding en praktijkervaringen worden jongeren voorbereid op vervolgstappen in onderwijs of werk.

Het programma kent 5 doelen

Met *Work2Grow* streefde de stichting naar:

- het versterken van persoonlijke ontwikkeling en zelfvertrouwen;
- het vergroten van sociale netwerken;
- het bieden van perspectief op vervolgonderwijs en/of werk;
- het ontwikkelen van vaardigheden, vastgelegd in een digitaal portfolio (een beknopter alternatief voor de *TalentenMapp*¹).

Het programma wilde hiermee zowel bijdragen aan de kansen van jongeren op de arbeidsmarkt, als aan hun bredere persoonlijke groei.

De deelnemende doelgroepen zijn verschoven

De doelgroep van *Work2Grow* veranderde in de loop der jaren. Oorspronkelijk richtte het programma zich op jongeren die voortijdig school hadden verlaten. Werving via gemeenten en RMC's bleek echter moeizaam. Vervolgens verschoof de aandacht naar jongeren in internationale schakelklassen (ISK). Dit sloot goed aan bij bestaande netwerken, maar de link met vervolgonderwijs en werk bleef beperkt. In de laatste fase koos GROW voor twee nieuwe doelgroepen:

- Jongeren met niet-aangeboren hersenletsel (NAH)
- Vmbo leerlingen van het Cals College IJsselstein

Doelgroep | Ondanks grote diversiteit in de doelgroepen van GROW is er een gedeelde behoefte aan persoonlijke ontwikkeling

Jongeren met NAH zoeken naar nieuwe balans

De groep jongeren met niet-aangeboren hersenletsel (NAH) is zeer divers. Sommige jongeren hebben al werkervaring of een opleiding, anderen nog niet. Ook zijn er verschillen in de ernst en het herstel van het letsel. Wat hen bindt is de plotselinge verandering die hun leven op de kop heeft gezet. Jongeren zoeken opnieuw naar wie ze zijn, wat ze kunnen en wat ze willen. Vanuit deze situatie liggen hun behoeften vooral bij:

- Acceptatie en zelfvertrouwen: leren omgaan met hun nieuwe situatie en beperkingen.
- Rust en overzicht: het verminderen van mentale druk en afleidende gedachten.
- Lotgenotencontact: steun vinden bij jongeren in vergelijkbare omstandigheden.
- Introspectie en betekenisgeving: ontdekken wat belangrijk is voor henzelf, voordat ze grote stappen zetten richting werk of opleiding

VMBO-leerlingen van het Cals College willen praktisch leren

Op het Cals College namen derdejaars vmbo-leerlingen deel aan *Work2Grow*. Deze groep bestaat uit jongeren met een profiel in techniek of economie & ondernemen.

Voor hen sloot het programma aan bij de praktijkgerichte koers van de school. Hun behoeften kwamen vooral naar voren in:

- Praktijkervaring: jongeren leren het meest door te doen, bijvoorbeeld via meeloopdagen en bedrijfsbezoeken.
- Persoonlijke ontwikkeling zonder prestatiedruk: leerlingen kunnen hun talenten en voorkeuren ontdekken buiten de toetscijfers en eindlijsten om.
- Veiligheid van de klas: de vertrouwde groepsomgeving geeft jongeren de ruimte om zich open te stellen.
- Goede inpassing in het schoolritme: het programma sluit aan bij toetsweken en andere verplichtingen.

Naast deze reguliere groepen is er bij het Cals College een kleinere groep samengesteld met leerlingen die meer ondersteuning nodig hadden. Dit betrof onder andere NT2-leerlingen, die qua achtergrond en kenmerken meer overeenkomsten vertoonden met de ISK-doelgroep. Voor deze jongeren lag de nadruk sterker op welzijn, veiligheid en het stapsgewijs verkennen van mogelijkheden. Hun behoeften sloten daarmee dichterbij de ISK-trajecten dan bij de andere vmbo-groepen.

Doelgroep | Ondanks grote diversiteit in de doelgroepen van GROW is er een gedeelde behoefte aan persoonlijke ontwikkeling

Er zijn verschillen en overeenkomsten tussen de doelgroepen

Hoewel de NAH- en Cals-groepen sterk verschillen in achtergrond en situatie, zijn er ook duidelijke overeenkomsten:

- Beide doelgroepen profiteren van een programma dat ruimte biedt voor persoonlijke ontwikkeling en zelfinzicht.
- Jongeren hebben baat bij concrete ervaringen (meeloopdagen, ontmoetingen, praktische opdrachten) die hen helpen hun toekomstbeeld te verhelderen.
- In beide contexten bleek flexibiliteit cruciaal: het programma moest worden aangepast aan tempo, behoeften en omstandigheden van de groep.

Het verschil zit vooral in de focus: bij de NAH-doelgroep ligt de nadruk op introspectie en acceptatie, bij de doelgroep van het Cals College op praktijkervaring en toekomstoriëntatie binnen het schoolsysteem.

Programmaopzet | Het programma van Work2Grow combineert vaste onderdelen met maatwerk

De opzet bevatte een aantal vaste onderdelen

Het programma Work2Grow had in de basis een doorlooptijd van tien weken en combineerde groepsactiviteiten, individuele begeleiding, meeloopdagen en een maatschappelijke activiteit. Jongeren werkten met de Talentmapp als digitaal portfolio, oefenden met sollicitaties en presentaties, en deden praktijkervaring op bij bedrijven of maatschappelijke organisaties. Het doel was om jongeren inzicht te geven in hun talenten en hen handvatten te bieden voor vervolgstappen richting opleiding of werk.

Voor de NAH-groep lag nadruk op introspectie en acceptatie

Voor jongeren met niet-aangeboren hersenletsel (NAH) is het programma sterk aangepast. In plaats van tien weken achter elkaar is gekozen voor een doorlooptijd van twintig weken, met om de week een activiteit. De trainers pasten de inhoud gaandeweg aan, met meer nadruk op introspectie, het omgaan met belemmerende overtuigingen en acceptatie van NAH. Naast groepssessies kregen jongeren individuele coaching. De kleinschaligheid en persoonlijke begeleiding boden ruimte voor maatwerk.

Cals College focuste op persoonlijke ontwikkeling en welzijn

Op het Cals College werd Work2Grow ingebed in het onderwijsprogramma. Docenten voerden het programma zelf uit, in samenhang met andere onderwijsactiviteiten. Waar het programma in eerste instantie op één vaste dag werd aangeboden, is dit later verspreid over de week om beter aan te sluiten bij het schoolritme. Bij de derdejaars vmbo-leerlingen (techniek en economie & ondernemen) lag de nadruk op persoonlijke ontwikkeling, meeloopdagen en het ontwikkelen van sociale en praktische vaardigheden. Voor een kleinere groep leerlingen met een andere ondersteuningsbehoefte, waaronder NT2-leerlingen, werd het programma aangepast naar de ISK-benadering: meer focus op welzijn, veiligheid en basisvaardigheden, minder op prestaties.

Aansluiting van het programma | De verschillende doelgroepen vragen om bijsturing van de opzet

Het programma sloot grotendeels aan op de diverse doelgroepen volgens betrokkenen

Docenten van deelnemende jongeren merkten vanuit hun ervaring de volgende punten op waarvoor het programma goed bij de behoeften van de jongeren aansloot:

- NAH: jongeren ervoeren meer rust, overzicht en zelfvertrouwen. Het programma hielp bij acceptatie van hun nieuwe situatie en bood steun via lotgenotencontact.
- Cals (derdejaars vmbo): leerlingen kregen beter zicht op wat bij hen past en leerden ook wat níet bij hen past. Voor techniekleerlingen lag de nadruk op sociale vaardigheden, terwijl E&O-leerlingen meer inzicht kregen in de tussenstappen richting hun doelen en wat een bepaalde baan in de praktijk betekent.
- Cals (leerlingen met grotere ondersteuningsbehoefte): jongeren ervoeren een veilige omgeving in het programma, zonder prestatiedruk, waarin ze stap voor stap konden oefenen en groeien.

Gaandeweg is het programma aangescherpt op een aantal punten

Tijdens de uitvoering van het programma bij de diverse groepen zijn er ook verbeterpunten naar voren gekomen. Een deel hiervan is tijdens

het programma zelf al opgepakt en verbeterd. Het gaat daarbij om de volgende punten:

- Programmaduur en intensiteit: voor sommige jongeren (met name NAH) was het vaste format te zwaar. GROW heeft met de trainers de duur, tijdens de loop van het programma, aangepast. Waardoor de deelnemers het programma wel hebben afgemaakt.
- Praktische aansluiting: niet alle onderdelen (zoals video's maken of het gebruik van de TalentenMapp) sloten goed aan bij de situatie van de jongeren. Dit gold vooral voor de NAH-groep, omdat deze jongeren een stap verder van werk en/of een vervolgopleiding afstaan.
- Randvoorwaarden: succesvolle uitvoering hing sterk af van de context. Bij de NAH-groep was er meer moeite nodig om dit passend te maken. Daar staat de ervaring op het Cals College tegenover, waar het programma soepel in de bestaande structuur kon landen.

Door deze ervaringen is duidelijk geworden dat *Work2Grow* inhoudelijk breed toepasbaar is, maar dat maatwerk en flexibiliteit onmisbaar zijn om optimaal aan te sluiten bij de behoeften van verschillende doelgroepen.

Impact op jongeren | De ervaring uit het programma helpt jongeren richting hun toekomst

Jongeren van het Cals College ontdekken wat er bij hen past

De trainers van Work2Grow gaven aan dat de indruk hebben dat jongeren meer inzicht kregen in hun kwaliteiten en voorkeuren. Voor jongeren op het Cals College betekende dit dat zij beter konden aangeven welke opleidingen of beroepen bij hen passen, en soms juist ook ontdekten wat níet bij hen past. Dit bood hen meer houvast bij het maken van keuzes over hun toekomst.

Voor NAH-jongeren lag de focus op acceptatie en rust

Voor jongeren met niet-aangeboren hersenletsel (NAH) lag de opbrengst volgens de trainers vooral in het versterken van hun mentale veerkracht. Ze gaven aan meer rust en overzicht te ervaren, minder “mentale ruis” te voelen en zichzelf beter te accepteren in hun nieuwe situatie. Het programma bood ruimte om stil te staan bij wat zij belangrijk vinden en hoe zij betekenis kunnen geven aan hun leven. Het lotgenotencontact droeg sterk bij aan dit proces: jongeren herkenden zich in elkaars verhalen en voelden zich daardoor minder alleen.

Persoonlijke groei als basis voor duurzame vervolgstappen

De impact van Work2Grow zit minder in snelle oplossingen, en meer in het leggen van een fundament. Jongeren kregen meer zelfvertrouwen, leerden stappen buiten hun comfortzone te zetten en zagen dat zij meer konden dan zij vooraf dachten. Voor sommigen resulteerde dit in een concreet plan voor opleiding of werk, voor anderen vooral in hernieuwde motivatie en het gevoel weer richting te hebben. Deze intrinsieke motivatie is een belangrijke voorwaarde voor duurzame keuzes op de lange termijn.

Jongeren ervaren het belang van écht contact

Veel jongeren ervaren hun sociale wereld steeds meer via digitale kanalen. Dit maakt dat persoonlijk contact leggen met onbekenden of volwassenen vaak spannend of onwennig is. In Work2Grow oefenden jongeren juist hiermee: door meeloopdagen, sollicitatieoefeningen en ontmoetingen met bedrijven ontdekten ze dat contact maken loont. Voor velen was dit een waardevolle ervaring die bijdroeg aan meer zelfvertrouwen en een realistischer beeld van de wereld buiten school of hun vertrouwde omgeving.

Impact op jongeren | De ervaring uit het programma helpt jongeren richting hun toekomst

Breder effect bij CALS-leerlingen

Op het Cals College zorgde het programma ervoor dat leerlingen volgens hun docenten meer zelfvertrouwen kregen en beter leerden omgaan met de “volwassen buitenwereld”. Voor techniekleerlingen lag de winst volgens betrokkenen vooral in het ontwikkelen van sociale vaardigheden; voor leerlingen van Economie & Ondernemen was juist het inzicht in de tussenstappen richting hun doelen belangrijk. Bij de kleinere, kwetsbare groepen (waaronder NT2-leerlingen) lag de nadruk meer op veiligheid en welzijn, vergelijkbaar met de ISK-doelgroep.

Positionering | De inhoud van het programma heeft veel potentie maar de stichting is kwetsbaar door gebrek aan een stabiele basis

Samenwerkingen waren bepalend voor bereik en kwaliteit

Het slagen van de uitvoering van het programma Work2Grow hing sterk af van samenwerkingen met scholen, organisaties en docenten. Waar deze goed tot stand kwamen – zoals bij het Cals College – werden jongeren bereikt en kreeg het programma een plek binnen het onderwijsprogramma. Daarbij was ook de link met het netwerk van de school effectief om leerlingen te koppelen aan bedrijven. Dit vergrootte het succes van het programma.

Echter waren de samenwerkingen kwetsbaar

Op andere plekken bleek samenwerking kwetsbaar. Eerder bleek dit al in het contact met gemeenten en RMC's om de initiële doelgroep (voortijdig schoolverlaters) te bereiken. Verder was er concurrentie met andere initiatieven en subsidiestromen. Andere samenwerkingen (zoals met Jinc) kwamen slechts tijdelijk tot stand. Hierdoor moest de stichting blijven zoeken naar financiering en nieuwe ingangen voor het bereiken van doelgroepen. Voor een kleine organisatie betekende dit dat veel tijd en energie ging naar werving en het onderhouden van losse contacten, in plaats van naar de doorontwikkeling van het programma.

Op zoek naar een passende doelgroep voor de oplossing

Omdat structurele partners ontbraken, moest GROW steeds opnieuw bepalen voor welke doelgroep het programma relevant kon zijn. De oorspronkelijke doelgroep was moeilijk te bereiken, waardoor werd uitgeweken naar ISK, en later naar NAH en het Cals College. Deze pragmatische keuzes maakten dat het programma toch waardevol kon worden ingezet, maar ook dat jongeren soms het gevoel hadden dat het programma niet specifiek voor hen was bedoeld. Pas door de flexibiliteit van trainers en docenten sloot het programma gedurende de uitvoering toch goed aan bij de verschillende doelgroepen.

Toch werd door de persoonlijke focus waardevolle impact bereikt

Ondanks dat het programma niet altijd goed aansloot bij aanvang, werd de inhoud van Work2Grow achteraf breed gewaardeerd. Jongeren voelden zich gezien, leerden stappen buiten hun comfortzone te zetten en kregen meer zelfvertrouwen. Voor jongeren met NAH bood het programma juist ruimte voor introspectie en acceptatie – een dimensie die vaak ontbreekt in andere beschikbare programma's. Voor vmbo-leerlingen bood het programma afwisseling en praktijkervaring, ingebed in een veilige en vertrouwde omgeving. Deze persoonlijke en intensieve aanpak is onderscheidend en vormt de kern van de meerwaarde van GROW.

Positionering | De inhoud van het programma heeft veel potentie maar de stichting is kwetsbaar door gebrek aan een stabiele basis

Vergelijking met andere MDT-projecten

In vergelijking met andere MDT's valt op dat veel projecten leunen op sterke partners en zichtbare profielen. De onderstaande MDT's geven daarvan een goed voorbeeld:

- MDT Missie trekt jongeren via Defensie.
- Eredivisie Community Champions gebruikt de aantrekkingskracht van voetbalclubs.
- The Class¹ is onderdeel van de Hersenstichting en richt zich op jongeren met NAH met een duidelijke focus op uitstroom naar werk en opleiding. Daarbij is de Hersenstichting een autoriteit op het gebied van NAH.

GROW! onderscheidde zich meer op inhoudelijke kenmerken van het programma door introspectie en persoonlijke groei centraal te stellen. Dit leverde waardevolle impact op voor deelnemers, maar was moeilijk te positioneren in een veld waarin vooral zichtbaarheid en stabiliteit van instroom en financiering doorslaggevend lijken te zijn.

Randvoorwaarden als bepalende factor

GROW! merkte op dat scholen en grote instellingen het laatste jaar meer mogelijkheden kregen om zelf subsidies aan te kunnen vragen of MDT-trajecten zelf organiseren. Daarnaast zijn gemeenten meer via aanbestedingen met vaste partners gaan werken. Voor een kleine stichting als GROW! betekende dit dat potentiële samenwerkingen, waarvan de stichting sterk afhankelijk is, nog moeilijker op te zetten waren. De aanvullende nieuwe financiële voorwaarde voor MDT's om 10% van de subsidieaanvraag als eigen vermogen te hebben was niet haalbaar voor de stichting. Ondanks subsidie vanuit ZonMw, eerdere goede resultaten, correcte afsluiting van voorgaande MDT-projecten, en het MDT-prooflabel was het lastig om Work2Grow binnen eerdergenoemde omstandigheden en vereisten duurzaam te verankeren. Dit is één van de hoofdredenen waarom de stichting na de zomer van 2025 haar activiteiten niet voortzet.

Lessen | De volgende lessen kunnen meegenomen worden uit 4 jaar Work2Grow

Vanuit de ervaring van Work2Grow kunnen lessen worden getrokken op het gebied van het programma en voor de organisatie van de stichting zelf. Deze lessen zijn zo geformuleerd dat ze te gebruiken zijn voor organisaties met vergelijkbare programma's en/of doelgroepen.

Lessen voor het inhoud van het programma

- Bouw voort op de unieke aanpak van GROW: de focus op intrinsieke motivatie, acceptatie, mentaal welzijn en zelfvertrouwen en minder op "hulp".
 - Jongeren ervaren het als krachtiger wanneer het programma hen inzicht geeft in hun talenten en valkuilen en versterkt in eigen regie.
 - Combineer persoonlijke ontwikkeling met praktische oriëntatie: jongeren hebben baat bij introspectie, maar ook bij concrete ervaringen.
 - Oefen expliciet met contact leggen: jongeren ervaren sociale drempels in een steeds digitalere wereld. Praktische oefeningen (meeloopdagen, gesprekken met bedrijven) versterken zelfvertrouwen.

Lessen voor de opzet van het programma

- Maak het programma licht en praktisch: minder nadruk op abstracte of grote keuzes, meer op kleine concrete stappen en ervaringen.
- Bied maatwerk per doelgroep: ISK, NAH en CALS lieten zien dat hetzelfde programma telkens een andere invulling nodig heeft in termen van:
 - Een veilige omgeving creëren: lotgenotencontact (NAH) en werken binnen een vertrouwde klas (Cals) maakt dat jongeren zich openstellen.
 - Flexibiliteit in de uitvoering: jongeren verschillen sterk in belastbaarheid en behoeften. Pas het programma hierop aan.

Lessen | De volgende lessen kunnen meegenomen worden uit 4 jaar Work2Grow

Lessen voor de organisatie

- Investeer eerst in randvoorwaarden: duurzame samenwerking en een duidelijke doelgroep maken dat je inhoudelijk kunt excelleren.
 - Structurele partners zijn onmisbaar: zonder vaste partners (scholen, gemeenten, zorginstellingen) kost werving enorm veel tijd en blijft de continuïteit kwetsbaar.
 - Een stabiele doelgroep is cruciaal: het telkens zoeken naar een doelgroep vraagt een flexibel programma en beperkt zo ook de ruimte voor doorontwikkeling en verbetering.
- Durf klein en diep te werken: ook zonder grote schaal kun je betekenisvol zijn, mits je je onderscheidend profiel helder communiceert en stevig borgt in partnerschappen.
- Financiële randvoorwaarden bepalen speelruimte: scholen en instellingen konden zelf MDT-subsidies aanvragen, waardoor de toegevoegde waarde van een externe stichting afnam.

Meer weten?

☎ (030) 236 30 30

🌐 Andersson Elffers Felix

💻 www.aef.nl

✉ Mail@aef.nl

21-11-2025

Bijlage | Facts en figures

- 227 jongeren hebben het MDT-traject succesvol afgerond.
 - 7 jongeren zijn voortijdig gestopt (allen met de reden dat zij een ander MDT-programma zijn gaan doen).
- Hierbij zijn 3 GROW-trainers betrokken geweest. Verder zijn er ook docenten actief geweest bij de trajecten volgens het train-de-trainer model.